

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za vse leto..... \$5.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 6.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.

Issued every day except Sun-
days and legal holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 120. — ŠTEV. 120.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 21, 1920. — PETEK, 21. MAJA 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ANGLEŽI SE UMIKAJO IZ PERZIJE.

ANGLIJA IZJAVLJA, DA NI VEZANA BORITI SE PROTI BOLJŠEVIKOM V PERZIJU. — IZJAVA BONAR LAW. — POLOŽAJ SE JE IZPREMENIL IZGA PODPISANJA ANGLEŠKO-PERZIJSKEGA DOGOVORA.

London, Anglija, 20. maja. — Anglo-perzijska pogodba ne nalaga Angliji obveznosti z ozirom na boljševisko invazijo. — je ugotovil danes v poslanski zbornici Andrew Bonar Law, vladni voditelj. Bonar Law je podal to izjavo v odgovor na stavljeno vprašanje.

Invazija Perzije ter zavzetje Enzei od strani boljševiskov, odkoder so se umaknile angleške čete, je povzročila tukaj veliko vznemirjenje in polžaj v Bližnjem iztoku je skrajno resen kot se avtoritativno izjavlja. Listi vprašujejo, kaj namerava storiti angleška vlada vspricho dogovora s Perzijo, ki je bil sklenjen preteklo leto ter se glasi, da nalaga pogodba Angliji veliko moralno odgovornost, čeprav ni soglasno s pogodbo Anglija dolžna braniti Perzijo z orožjem.

— Polovica prebivalstva Perzije dvomi o dogovoru z Anglijo in druga polovica živi v prepričanju, da pomenijo naše obljube aktivno pomoč. — pravi Times.

Ta časopis ostro napada angleško vlado radi njenega preteklega stališča napram Perziji ter pravi, da nima nobene jasne in praktične politike sedaj, ko so pričeli boljševiski z invazijo, s katero so že dolgo časa pretili.

— O perzijskem vprašanju, — dostavlja list, — se ne more razpravljati brez omenitve Mezopotamije. Mi nismo pripravljene privoliti v nobeno uravnavo, ki bi naložila angleškim davkoplačevalcem stroške, da držimo Mezopotamijo do Mosula. Če bomo pričeli tam vrtati petrolejske vrelce, jih bo treba obdati z neštevilnimi četami in zavarovati bo tudi treba ves perzijski bok.

Drugi listi pravijo, da se je položaj bistveno izpremenil od onega časa, ko je bil podpisan angleško-perzijski dogovor in to v sled notranjega poloma v Transkavkaziji. Boljševiki so zasedli Aserbejdžan, Georgija je sklenila političen dogovor s sovjetno Rusijo in tudi Armenska je poslala v Moskvo emisarje, da se pogajajo glede sličnega dogovora. Poročila, da so bili v Armeniji ustanovljeni krajevni sovjeti, so prihajala tekem vsega preteklega tedna.

Nekateri krogi domnevajo, da bodo boljševiski najbrže skušali prodreti do Teherana, kajti nikjer ni niti angleških niti perzijskih čet, ki bi bile dosti močne, da se vstavljujejo napredovanju. Kakorhitro bi dospeli v perzijsko glavno mesto, bi del prebivalstva brez dvoma stopil na njih stran. Perzijski šah se je vrnil s svojega evropskega potovanja pretekli ponedeljek.

NIZOZEMCI SE BOJE BOLJŠEVIKOV.

Haag, Nizozemsko, 20. maja. — Ob mejah Nizozemske so postavili takozvano črto smrti, preko katere ne more nihče priti, razen po glavnih cestah, železnicah ali vodni poti. Vsa, ki bi se zoperstavili temu, bo ustreljen, če se ne bo hotel vstaviti.

To je le ena izmed ostrih odredb, katere so bile sprejete pred kratkim, da se prepreči ponovno prihajanje boljševiskov na Holandsko. Cela služba zavarovanja meja je bila reorganizirana v zvezi s carinsko službo ter ono, ki se tiče potnih listov.

V pričetku tekočega leta je postalo jasno, da so ruski sovjetni voditelji v zvezi značilni komunistične stranke na Holandskem vstanovili v Amsterdamu urad, katerega smatrajo merodajni krogi za glavni stan širjenja komunistične propagande po celem svetu.

SEVILA ŽALUJE ZA BIKOBORCEM.

Sevila, Špansko, 20. maja. — Številna poslopja v tukajšnjem mestu so oblečena danes v žalno

FRANCIS BO ODPSTOPI.

St. Louis, Mo., 20. maja. — David R. Francis, ameriški poslanik v Rusiji je tekem nekega svojega nagovora izjavil, da bo odstopil, če bodo Združene države priznale sovjetno vlado.

Govoril je na sestanku inozemskih konzulatov, ki so nastanjeni v St. Louisu.

— Odklonil sem vsako kandidaturu za politični urad v tej državi in državi — je rekel — ker se nameravam vrniti v Rusijo. Če pa bodo priznali sovjetsko vlado, kar pa mo mojih mislih ni mogoče, hočem takoj resignirati.

Trdil je, da je bolj boljševiscem v Rusiji vzrok nemira po celem svetu in da bi bila sovjetska vlada le še bolj ojačena, če bi uvedli žnjo trgovske zveze.

obleko v spomin na Jozelita Gomeza, znanega toreatorja ali bikoboreca, ki je bil ubit v nedeljo tekem bikoborbe.

Truplo je dospelo semkaj večeraj in na pokopališče so ga odvedli vojniki polka, v katerem je pokojnik služil.

"SUSQUEHANN A" NE ODPLUJE

Za potovanje v staro domovino so se pojavile zopet nove težkoče. V Franciji je velika stavka, vsled česar francoski parniki, na katerih je redno potovalo največ naših rojakov, ne vozijo. Kadar bo ta stavka končana in se bo zopet pričel redni potniški promet, bomo naznanili v "Glas Naroda".

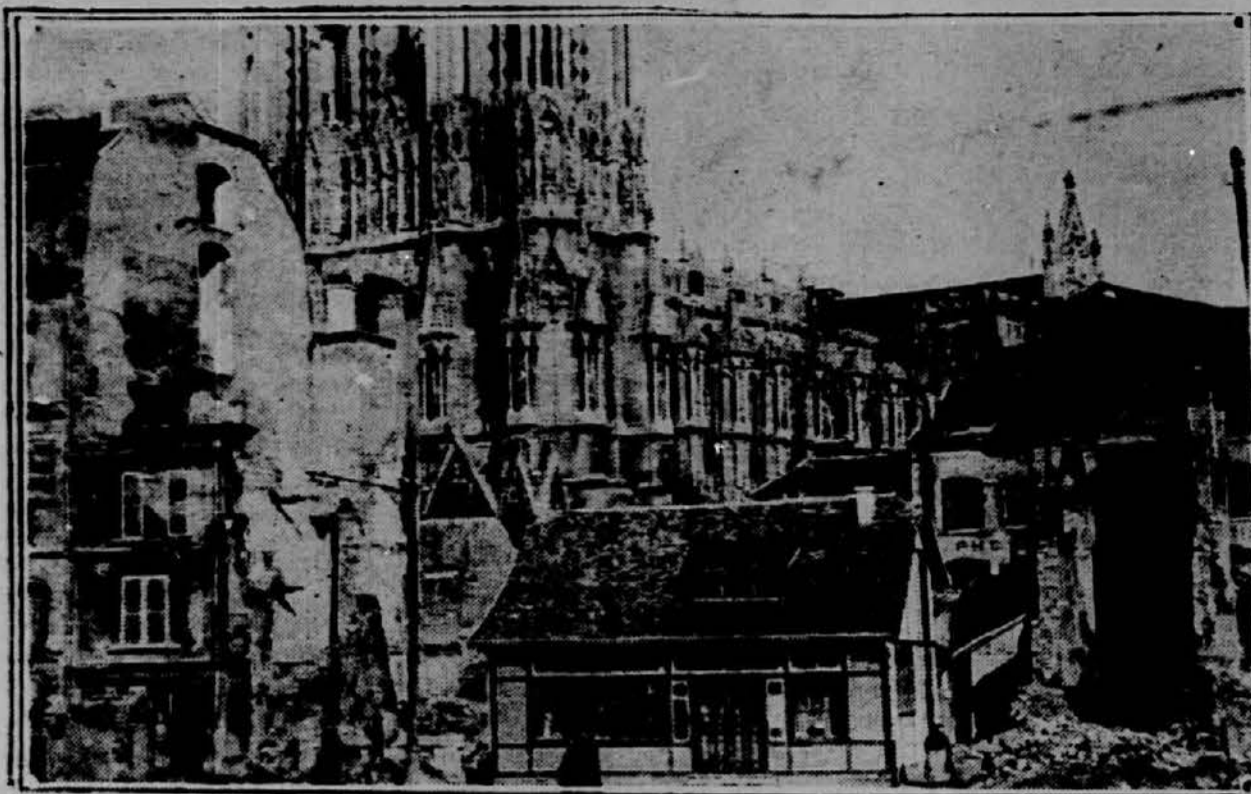
Vsled te stavke je za Jugoslovane odprta samo Cosulich proga, katere parniki vozijo v Trst. Pa tudi tu so se pojavile ovire; parnik "Susquehanna", ki bi bil imel odpluti 12. maja, je zopet prekličan, tako da od parnika "Argentina", ki odpluje 5. junija, pa do parnika "President Wilson", ki odpluje 8. julija, nimamo na razpolago nobenega parnika.

Oni rojaki, katerih smo sporočili, da smo za nje preskrbeli prostore na "Susquehanni", naj tedaj ne pridejo v New York v juniju, kakor jim je bilo naročeno, temveč šele okoli 4. julija, ker smo jih vpisali za parnik "President Wilson".

Vsem onim pa, ki so bili namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo, svetujemo, da ostanejo na svojih mestih in pri svojem delu, dokler ne bomo v našem listu sporočili, da so se razmere kaj izboljšale in je potovanje zopet odprto.

Frank Sakser.

KATEDRALA V RHEIMSU, KA TERO SO ZAČELI SEDAJ POPRAVLJATI.

POLJSKA ČRTA PRODRTA.

Umikanje se je izpremenilo v paniko. — V okolici Kijeva je položaj zaenkrat neizpremenjen.

London, Anglija, 20. maja. — Protiofenziva, katero so uvedli v petek boljševiski, se jako dobro razvija v njih prid. Poljsko fronto so prodrli na petdeset milj široki črti. Poljaki se umikajo v pničnem bgu.

V neposredni okolici Kijeva je položaj neizpremenjen.

Pri Pilatovu so odbili boljševiski vse sovražne napade.

18. maja so dospeli do reke Dine ter zasedli mestice istega imena. Pri Polocku so zaplenili veljasko množino provianta in vojaškega materijala.

Pri Borisovu so Rusi napredovali za dvajset milj.

CLARK SE NE BO VDELEŽIL KONVENCIJE.

Los Angeles, Cal., 20. maja. — Champ Clark se ne bo udeležil demokratske narodne konvencije v San Francisco. Članu centralnega odbora Henry-u Wullffu je pisal pismo, v katerem pravi med drugim tudi sledeče:

— Neprestano sem nameraval iti na konvencijo v San Francisco, toda sedaj sem se premislil. Veliko ljudi me hoče imeti za delegata iz Missouri, toda meni se zdi, da je najbolje pustiti celo zadevo vne-mar.

BOGATI PRISELJENCI.

Uradnike na Ellis Islandu je večeraj zelo presenetilo par priseljencev, ki so imeli seboj velike svote denarja. Na otok je dospela neke priprosta Španska z dvema sinovoma in pokazala 10.000 dolarjev. Neka Armenska je imela dva tisoč dolarjev, neka družina, katere ime ni bilo objavljeno, pa nad tristo tisoč dolarjev.

VABILO

na plesno veselico, katero priredi Slovensko-Hrvaški Narodni Dom v soboto zvečer 22. maja. Vljudno vabimo vse Slovence iz Hostetter, Whitney in Bagdaley in bližnje okolice, da se mnogotevilno vdeležijo te veselice. Čisti dobiček je namenjen našemu Domu. Na omenjeni prireditvi bo igrala Youngstown godba na bihala. Torej vabimo, da se polnoštevilno vdeležite te veselice. Na veselo svilenje v soboto zvečer.

Veseliški odbor.

Mrs. Herbert Shipman je nabrala v New Yorku velikansko svoto denarja za armenske reveže.

ANGLEŽI SO IZPRAZNILI PER NEMŠKE TOVARNE IZDELJU. ŽIJSKO PRISTANIŠČE. JEJO AEROPLANE.

London, Anglija, 19. maja. — Ruske sovjetne čete so se izkrcale v bližini Enzei, Perzija, ob Kaspiškem morju. Poveljujoči častnik je bil prisiljen sprejeti ruske predloge nakar je angleška posadka zapustila mesto.

Po mnenju tukajšnjih listov je namen ruske politike podmitirati in umičiti angleško nadvlado v Perziji. Posledice tega ruskega koraka bo čutili tudi v Indiji.

CARRANZA BEŽI V GORE.

Mexico City, Mehika, 20. maja. — Predsednik Carranza se je v spremstvu par svojih pristašev nahajal v terek v neki neznatni vasi severno od Pueble, kot pravi poročilo vojskega glavnega stana. Tukaj domnevajo, da je na poti proti dejansko nezavzetim goriskim pustinjam, katerih ni mogel predsednik Huerta zavzeti leta 1914 po kampanji, ki je trajala več kot eno leto.

Generala Blanco in Mariel sta zapustila begunce ter se vdala revolucionarnim četam.

FRANCOSKI PARNIKI ZOPET VOZJO

Parniki francoske proge prično prihodnji teden zopet z vožnjo v Havre.

Parnik "FRANCE" odpluje 29. maja. Odhod drugih parnikov bomo pozneje naznanili.

Kdor bi želel potovati s "FRANCE", naj se takoj prijavi ter naj bo v našem uradu najkasneje v sredo, 26. maja zjutraj.

Frank Sakser.

POMANJKANJE NOVI KABINET V PREMOGA JUGOSLAVIJI IN ITALIJI

Po celi deželi je veliko pomanjka. Nitti je znova prevzel ministrsko nje in stavka železničarjev je za predsedstvo. — V Jugoslaviji je prla veliko naprav. Vesnič na krmila.

Pregled položaja premoga v različnih delih dežele je vprizoril list Coal Trade Journal, ki izjavlja da je stagnacija na železnicah vzrok ostrega pomanjkanja premoga vsled katerega so bile velike industrijalne naprave prisiljene zapreti svoja vrata, česar posledica je bila zopet veliko povečanje cen.

List pravi, da ni na newyorškem trgu nikakega izboljšanja z ozirom na premog, kajti prevažanja premoga je zelo počasno in nezanesljivo.

Trg v Philadelphiji je baje zelo vzemirjen. Nikakega premoga ni na razpolago in cene rastejo neprestano. Vsi pomoli so preobloženi z blagom.

Veliko je tudi pomanjkanje premoga v Bostonu, kjer plačujejo rekordne cene za male množine premoga.

Pri splošnem pregledu obupnega stanja v katerem se nahaja dežela, pravi ta list: Napori, da se izognemo učinkom polovične paralize transportacije, so bili le deloma uspešni v premogarski industriji. Prenapolnjenost se nadaljuje in vsa železniska iztočišča so zapostavljena. Premikanje voz se vrši počasi in povratek praznih voz v premogovnike, je tako zakasnen, da je otežkočeno ne le normalno postavljanje rudnikov temveč tudi ono industrij, kojih obratovanje je odvisno dpremoga.

Frank Burns, podpredsednik velike firme Burns Bros., je izjavil naslednje:

— Mi imamo dovolj zalog ter tudi dobivamo dosti premoga, da zadostimo sedanjim potrebam. Vendar pa ne dobavljamo svojim odjemalcem nič več kot potrebujejo za neposredno uporabo. Če dobimo naročilo, za sto ton, dobavimo le pet ton, razen v slučajih, kjer je to neobhodno potrebno.

Na vsak način pa si prizadevamo dobiti toliko premoga kot le mogoče. Sedaj plačujemo od 250 do 500 dolarjev za ladijski tovor premoga iz South Amboy. Normalni stroški znašajo 75 dolarjev za ladijski tovor. Jasno je, da upliva to na podrobne cene premoga.

ŽELEZNIŠKA STAVKA V HARTFORD.

Hartford, Conn., 19. maja. — Stavka zaviračev v tukajšnjih skladiščih in kotodvorih New York, New Haven in Hartford železnice, se je končala večeraj, kajti skoro vsi možje, ki so pretekli teden zastavkali, so se vrnili na delo.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Rami agentje in zakoni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dečju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim nezkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron \$ 7.70
400 kron \$ 10.26
500 kron \$ 12.82
1,000 kron \$ 25.64

Omejene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo s drugimi. Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER, Nizozemska ulica 122.

JAPONCI V SIBIRIJI.

Honolulu, Havajske otočje, 20. maja. — Japonski vojni urad je objavil, da se je prvi oddelek japonskih čet izkrcal par milj južno od Nikolajevska dne 15. maja ter pričel s svojimi operacijami proti boljševiskom.

Tako pravi kablogram iz Tokija, katerega je dobil japonski list Nipi Židži, ki izhaja tukaj.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primeroma tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 3.00
100 lir \$ 6.00
300 lir \$ 18.00
500 lir \$ 25.50
1000 lir \$ 51.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Tvrška Frank Sakser.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
 Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 Incorporated in Slovenia
FRANK BARKER, President **LOUIS BENEDEK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenrednih nedelj in praznikov.

En celo leto vplača št. na Ameriko in Za štiri meseca \$2.00
 Kanada \$1.50 Za šest mesecev \$3.00
 Za pol leta \$1.00 Za leto \$6.00

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Published every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$3.00

Advertisements on agreement

Special rates obtained in accordance with the provisions of the laws of the State of New York, and in accordance with the provisions of the laws of the State of New York, and in accordance with the provisions of the laws of the State of New York.

GLAS NARODA
 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
 Telephone Cortlandt 2873

Francozi zapuščajo Frankfurt.

Nekoč je živel neki franco-ski kralj, ki je s številnimi tisoči svojih možstevljal po nekem griču navzgor ter nato zopet odkaral po griču navzdol. Na zunaj je izpraznjen Frankfurt, Darmstadt, Homburga in Hanaua od strani francoskih čet, katerim po veljuje general Degoutte, precej slično onemu manevru. Kljub temu pa obstaja med obema precejšnja razlika. Francozi so vkorakali v Frankfurt, ker so Nemci kršili sklenjen dogovor ter koncentrirali velike sile v Ruhr okraju. Francozi so zapustili Frankfurt, ker so Nemci skrčili svoje armade ob Ruhr do dovoljene sile.

Mogoče je najti kake francoske aneksioniste, ki bi radi ostali v Frankfurtu prav kot je najti številne ameriške "liberalce", ki bi radi videli, da bi Francozi ostali v Frankfurtu, v namenu, da na ta način opravičijo svoje kričanje glede imperijalizma. Glavna sila francoskega javnega mnenja pa ostaja še nadalje hladna napram aneksionizmu in francoske čete za držale obljubo, katero je dal ministrski predsednik Millerend, ob času, ko so pričele napredovati v Nemčijo. Ostale so v Frankfurtu dokler se jih je potrebovalo ter nato odšle. Potom svojega napredovanja pa so obvestile Nemce, da ne more iti proces neprestanega kršenja pogodbe brez kazni naprej brez konca in kraja. Čisti uspeh cele epizode je bil, da so morali Nemci priti do spoznavanja, da se pričakuje od njih, da drže svojo besedo, in da se jim ne naloži kazni, če bodo neprestano kršili svoje slovesne obljube. Obenem pa se je Nemcem tudi vsililo spoznanje, da se ne bo v nobenem oziru omejevala pravice Nemcev, če se bodo držali mirovne pogodbe tako kot je bila sklenjena.

To je bil nauk, katerega je Nemčija nujno potrebovala in je tudi mogoče, da je imel dobre posledice tudi v drugem oziru in v drugih deželah.

K dogodkom v Nemčiji.

Nemčija preživlja hude čase. Toliko spozna vsak, kdor čita poročila. Mnogo težje pa je reči, kakšen je v resnici splošni položaj, kajti slika se neprenehoma kaleidoskopično menja; razun tega si ni lahko napraviti občen pregled po vesteh, ki se tičejo večinoma lokalnih dogodkov, napravijo včasih mogočen vtisk, pa so za splošno stanje morda vendar le postranskega pomena.

Priznati se mora, da ni v kaosu, ki nastane v revolucionarni deželi, lahka naloga opaziti vse dogodke in jih spoznavati v pravi luči. In pri tem pa moti tudi dejstvo, da so pri vsakem pokretu v današnji Nemčiji direktno ali indirektno angažirani socialisti, med meščanskimi poročevalci pa ni o nobenem predmetu neznanje tako splošno, kakor o socializmu.

Rusija in Nemčija, sta v tisočerih rečeh različni deželi. Različna sta tudi naroda. Po tem soditi bi bilo pričakovati, da razvije stvar v Nemčiji vse drugače kakor na Ruskem. Dogodki pa silijo v eno smer in to dokazuje, da ne odločuje v takih historičnih dramah, kar so buržoaski etičarji vedno postavljali v prvo vrsto, ampak da so razmere zlasti gospodarske razmere predvsem merodajne. Razlike se najdejo v dejstvih; na to vpliva tisoč razlogov. Ali kjerkoli je družabni sistem razvit v smislu kapitalizma do gotove višine in so razredna nasprotja strogo determinirana, tam dobi v naši dobi vsaka revolucija socialen značaj.

To je nauk. Obenem pa je, kakor smo dejali, tudi resno svarilo. Revolucije niso dejanja posameznikov, ampak plod razmer. Revolucionarjev je na svetu vedno dovolj. Vsak čas se najdejo med njimi fanatiki, včasih čudovito idealni ljudje, pripravljeni na vse: in pozivov na revolucije prihaja od njih mnogo več, nego bi človek mislil. Prav tukaj se pa kaže znota enostransko individualističnih teorij. Iz takega fanatizma se porodi kakšen atentat, kakšen puščavnik pa ne revolucije. Pač pa nastane ta neizogibno, kadar jo povzročijo razmere. Reakcionarji, ki se znašajo na moč zatiranja in na uspešnost sile, so pri tem na najbolj napačni poti. Pritisk ne prepriča revolucije, ampak jo pospešuje. In oviranje naravnega razvoja je najbolj odgovorno za tragične prikazni, kakršne opazamo pravkar v Nemčiji.

V Nemčiji sedaj marsikaj spominja na preteklo dobo ruske revolucije. Včasih izgleda, kakor da bo tudi končni rezultat tak, kakršen je bil v Rusiji. Pri tem pa imamo svoje pomisleke.

Ze tekem vojne smo imeli priliko konstatirati, da ni Nemčija tako do jedra socialistična, kakor se je navadno trdilo. Socialistična stranka je imela pred vojno na voličih velike rezultate; številni njenih glasov je imponiralo in pri tem so ljudje pozabili pravilno šteti. Prezrli so, da so tudi druge stranke dobivale glasove, na milijone, in da je manjkalo socialistom še mnogo do večine. Zlasti pa so prezrli, da ne pride vsak glas za socialističnega kandidata od socialistov, ampak pogosto od navadnega nezadovoljčnega, ki "jim bo že pokazal" s tem, da glasuje socialistično.

Nezadovoljnost je vojna gotovo zelo pomnožila. Ampak drugo je vprašanje, v koliko je razširila socializem. V streliških jarkih se je lahko zabavljalo in preklinjalo, ne pa študiralo. In nato se ne sme pozabiti: Socializma ni brez znanja. Nezadovoljnost ni socializem. Punt ni socializem. Strast ni socializem. Socialist more biti le tisti, kdor razume socializem.

Nezadovoljnost brez zadostnega razumevanja problemov in brez primerne izkušnje pa pripravlja tla za take dogodke, kakršne opazamo sedaj tudi v Nemčiji.

Mi pa nikdar ne pozabimo: Iz neznanja se porajajo največje krize in tragedije. Za to nam je dala žalosten vzgled že Madžarska, kjer je manjkalo najnujnejših predpogojev za komunizem.

BOJAKI NARODUJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Vnučinja gen. Granta — predsednica Ameriškega Centralnega Odbora za rusko pomoč.

Kaj je napotilo bivšega cesarja, da je podpisal vojno napoved Srbiji?

V dobi ko pošiljajo razne osebe, ki so stale v večji ali manjši bližini s krogom odločujočim o vojni, svoje memoarje v svet, napisal je tudi bivši Franca Jožefov adjutant baron Margutti svoje memoarje, ki jih prinaša tržaški "Il Piccolo della sera". Seveda moramo računati s tem, da je marsikatera beseda v teh in enakih memoarjih napisana pod pritiskom nastalih razmer in zato jih moramo smatrati marsikateri kot napisane gotovim namenom, bodisi ga se skuša na ta način pokazati veljavnost pisca ali pa da se hoče uveljaviti pisec v novem režimu. Zato sprejemamo tudi razkritja tega bivšega avstrijskega višjega oficirja — enu grano salis. Vsakega Slavljana bivše avstrijske monarhije je znano, v koliko nam je bila bivša habsburška dinastija naklonjena in da ni zamudila trenutka, pritisniti nas ob tla, ako je to bilo le mogoče. Znano je tudi, kaka politika se je vodila pod protektoratom te dinastije napram našim takratnim slavjanskim sosednjim državam. Razni procesi, razne zlobno izmišljene afere pričajo o tem dovoljno. Zato smo tudi v dno svoje duše prepričani, da se ni takratni cesar Franca Jožef prav nič pomišljal, ko je podpisal vojno napoved Srbiji. In če se je kaj pomišljal, je to storil le iz strahu pred rusko mobilizacijo. — Margutti popisuje razpoloženje, ki je vladalo 28. julija leta 1914 na cesarskem letovišču v Ischlu. Spočetka se najnovejši dogodek, mobilizacija ni smatrala toliko pomena, da bi bil potreben cesarjev povratek na Dunaj. Zdelo se je, da namerava ostati cesar kljub vsemu 4. septembra v Ischlu, kakor je to bilo vsako leto njegova navada. V dvornih krogih se je govorilo o ekspediciji, ki naj "pusti kri" vročekrvni Srbiji. Zakaj pa ni sprejela stavljenih pogojev v polnem obsegu? Ugibalo se je, ali bo Rusija nastopila ali ne. Splošno prepričanje je bilo, da ostane konflikt lokaliziran. Cesar se je bil zaprl v svojo pisarno in prepovedal, da se ga moti. Naslednjega jutra pa se je vendar sklenilo odpotovati na Dunaj, kar je povzročalo v dvornskih krogih veliko nevoljo. Cesar je bil močno vznemirjen in je mrmral: "Kam plovemo? Bog nam pomagaj!" Ni bilo več upanja, da ohrani mir; vojna je bila že napovedana. Grof Paar je povedal, da je cesar podpisal vojno napoved, ker so ga v to prisilili Srbi sami z vpadom v Bosno; v nedeljo, 26. julija, že so Srbi zasedli precejšen kos avstrijskega teritorija v Bosni. Margutti, ki se mu je zdel ta vpad v Bosno malo vrjeten, pripoveduje nato na dolgo in široko, kako je poizvedoval na raznih mestih, koliko bi bilo resnice na tej trditvi: v kabinetni pisarni pri generalu Martererju. Njemu ni bilo nič znano. Marterer je obljubil vprašati na vojnem ministrstvu in pri generalnem štabu. Nikdo ni vedel ničesar. Cesarja se je očitno napačno informiralo, da bi se ga prisililo do podpisa napovedi. "Ko sem se povrnil na Dunaj hotel se prepričati o resnici, sem izvedel svoje ogorčenje, da je bila vest o srbski invaziji neresnična", pravi Margutti, ne da bi nadalje pojasnil, kdo je povzročil to vest in kje se je prepričal o njeni izmišljenosti.

Kako služi magnet.

Zelo važna uporaba magnetov je ter pobirajo plošče z enostavnim kontaktom. Magnet lahko dvigne železa iz tako klotljivih krajev kot je naprimer človeško oko. Nadaljna uporaba privlačne sile magnetizma v veliko večjem obsegu je bila ona pri Edisonovem magnetnem separatorju za rudo. Prejeto se rudo zdrobili v droben prah, a sedaj tega ni treba več. Napol zdrobljena ruda gre navzdol po kanalu, ob kojega straneh se nahaja močeni magneti. Kosi kovine se primejo magnetov, dočim pada kamen neovirano naprej po kanalu.

Nadaljna splošno razširjena uporaba magnetov je ona pri dviganju masivnih železnih ali jeklenih plošč, ki so težke po šest ali dvanajst ton. Taki velikaški magneti so sedaj v rabi v skoro vsaki večji jeklarski napravi. Uporablja se seveda elektro-magnetizem in oblika magnetov je ponavadi pravokotna za vrste delo ter nudi ploščam, katere je treba dvigniti, gladko površino. Magnetni so obenem na dvigala s pomočjo vertikalnih krogov.

ISKRE

Dajte bahaču priliko, da udeležiti svojo baharijo in videli boste, kako bo izgubil s pozorišču.

Enodnevni gostje v resnici nikdar ne vedo, kako izhajata mož in žena med seboj.

Resnični prijatelji so oni, katere bi najraje nabili, ker nas opozarjajo na naše napake.

Rennerjev govor v avstrijskem parlamentu

Prelat Hauser otvori sejo avstrijske narodne skupščine, ki preide takoj na dnevni red, t. j. nadaljevanje generalne debate o državnem proračunu. Državni kancelar dr. Renner je med drugim izjavil: Z energijo in previdnostjo sta narodna skupščina in po njej izvoljena vlada, podpirani po obeh večinskih strankah, vodili mlado državo do trenutka, ko more prvi parlament republike obravnavati prvi proračun. Če to dejstvo samo je uspeh nove države. Ako si vlada lesti zase skromen del zasluga, smatra, da je storila to, ker je dejanski izvedla načela, ki so v instituciji narodne skupščine same. Sistem, ki ga zastopa vlada, označuje državni kancelar kot "vlado po zaupnikih organiziranih mas v mestu in na deželi", ne pa kot vlado z birokracijo, policijo in militarizmom kot uradno vlado.

Državni kancelar našteva nato dela, ki jih je izvršila koalicija in njena vlada. Skupno delo je preprečilo državljansko vojno in s tem gospodarsko uničenje Avstrije. Glede na zunanjo politiko izjavlja državni kancelar, da upa, da bo narodno skupščina sklenila pristopiti k zvezi narodov, da pridobi zakoniti forum, pred katerim bo mogla zastopati svojo srčno željo: priklonitev k Nemčiji. V duhu sprave narodov je ponovno odšlo združenstvo vlade v Pariz. Zunanji urad se je odločil, da zaključni preteklost, polno nespornost in zamotanost v obojestransko nesrečo, in da nemeritno v Prago, da se začne drugačna prihodnost. Čehoslovaška republika nam je prišla do praga nasproti in uspeh pogajanj je pokazal, da kljub prevratom obstaja med obema sosednjima republikama mnogo skupnih interesov in nalog. V istem namenu so se začela pogajanja tudi z južno-vzhodnimi sosedji, z jugoslovan-skim kraljestvom. Ta pogajanja hočemo razširiti tudi na druge obmejne sosedje, na Rumunijo in Poljsko, ki je pod dolgem trpljenju srečno zopet vstala in se združila. Seveda je morala mlada avstrijska republika takoj od početka polagati največjo važnost na obnovitev normalnih odnosov z največjo narodnostno sosednjim državo, italjanskim kraljestvom. Državni kancelar je pojasnil pomen svojega potovanja v Rim, kjer so udeleženci dobili utis, ki jim je nadvse dobro del. Zdelo se nam je, pravi državni kancelar, da se tu pripravila novost: mir med narodi in ne samo med vladami, mir v srečo narodov samih, ki je edini pravi in končni mir. Državni kancelar je nato omenil že znane gospodarske in trgovske dogovore in obljubo Italije, da bo dala nemški južni Tiriški obsežno narodno samovlado. Niiti je v Rimu krenil na nova pota evropske politične in gospodarske obnove, ki imajo vrednost za vso Evropo, ker se bodo gotovo razširila na ves zapadni svet. Skušali bomo, da bomo izvedli isto gospodarsko zblizanje k vsem sosednjim državam.

Končno je omenjal državni kancelar, da mora narodna skupščina dati državi finančno in politično ustavo in da se prva brez druge ne da izvesti. Ko bo ta naloga končana, bodo narodna skupščina in žnjo vred tudi koalirane stranke izvršile svojo dolžnost.

Klanci in Gradišče hočeta še sedaj k Avstriji.

Brihten rekrut.

Velik požar.

Častnik je vprašal novince, koliko je star. Novince: "Enoindvajset let. Toda bi bil že 22 let star, če ne bi bil eno leto bolan."

Listi javljajo, da je kralj Munihof pri Sopronju s 160 hišami in 480 postranskimi poslopji pogorel. Rečili so samo cerkev in jolo. Človeških žrtev ni.

Vse novice niso take črne kot se jih tiaka.

Jugoslovanska Katol. Jednosta
 Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

- Glavni Uradniki.**
 Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsed.: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
 Blagajnik nezplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.
 Vrhovni Zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.
 Nadzorniki: JOHN GOUZE, Ely, Minnesota. ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M. So. Chicago, Ill. IVAN VABOGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.
- Poročniki.**
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Bl. Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minnesota.
 JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa.
 Pravniki: JOHN PLAUTZ Jr., 432-7th Ave., Columbus, Mich. JOHN MOYERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota. MATT. POGORELO, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.
 Zdravstveni Odbor: RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio. FRANK ŠKRABEC, 4864 Washington St., Denver, Colo. GREGOR HREŠČAK, 407 = 8th Ave., Johnstown, Pa.
 Jednotno glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravstvena sprave naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priprava vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Jednota postuje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, odškodnin, in posmrtnih je izplačala še nad poldruget milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (lice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Družna Jednota se nahaja po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 8 član ali članicami.

Belgrad, Beli grad ali Beograd? Socialen ali socialen?

Časopisje ni edino glede vprašanja, kako naj se piše ime naše prestolice. Mi beremo dan za dnem "v Belgradu", "v Belem gradu" in "v Beogradu". Prijatelj "Slovenec" se je obrnil na prof. dr. A. Breznika v St. Vidu, ki je spisal slovensko slovnico in slovenski pravopis, ki izide menda v kratkem, s prošnjo, naj pove o stvari svoje mnenje. Kako bomo pisali po njegovem pravopisu? G. profesor je rekel, da je pisati Belgrad iz teh-le vzrokov: 1. to je stara srbska oblika iz katere se je razvila poznejša oblika Beograd. Torej ni resnično, da bi bila oblika Belgrad nemškega izvora. — 2. Oblika Belgrad smo mi Slovenci prevzeli že davno in je pri nas tako ukoreninjena, da o blike Beograd sploh nikdo med ljudstvom ne izgovarja. — 3. Prav tako je nevdružna tudi oblika Beli grad; kajti iz te oblike bi se moral izvajati pridevnik "belogradijski", kakor pa nihče ne govori in — vsaj dosedaj — hvala Bogu tudi nihče ne piše. Sklanjca se seveda Belgrad, Belgradina. — Prosimo torej vse naše dopisnike, da pišejo odslej samo te oblike. Glede oblike "socialen" in "socialen" piše dr. Breznik obliki "socialen". Enako seveda tudi slične tujskega izvora. Enoten pravopis nam je res kravo potreben. Še večja raznoličnost pa vlada v tem pogledu med Hrvatji. Kdor se čudi, da je tako težko disciplinirati Jugoslovane za skupnost, naj se ozre samo na naše pravopisne razmere. Tam v replepljenost v malet, tu v velikem.

Časti zvezane z marelo.

Prav nič novega ni izvediti, da je korakala Kitajska na čelu ostalega sveta z ozirom na iznajdbe. Kot čujemo dolguje celo marela svoj postanek ženiju Kitajcev ali pa Japoncev. Glasi se, da se je dežnik ali solnčnik kopiralo najprvo po nekem drevesu, ki je dajal dobro senco in da so Kitajci dežnik in solnčnik prav tako častili kot drevo, po katerem je bil posnet.

Veliki dostojanstveniki so imeli privilegij nastopiti v javnosti pod solnčnikom in pozneje so izumili vozove, opremljene s solnčniki ali dežniki. Uveljavljena je bila celo vrsta dvornih regulacij, tikajočih se dežnikov in solnčnikov. Po dežniku in solnčniku, katerega sme nositi kak kitajski gospod, pozna oni, ki je poučen o stvari, kak čin zavzema dotični gospod. Navaden narod sme nositi dežnik ali solnčnik, ki pa ne sme biti napravljen iz blaga, temveč le iz papirja.

Če vidi človek na Kitajskem kak sprevid, na kojega čelu se nahajata dva velikanska svilena solnčnika, potem je lahko zagotovljen, da prihaja za solnčnikom najmanj generalni governer kake provincije ali pa visok častnik armade.

Brihten rekrut.

Častnik je vprašal novince, koliko je star. Novince: "Enoindvajset let. Toda bi bil že 22 let star, če ne bi bil eno leto bolan."

Velik požar.

Listi javljajo, da je kralj Munihof pri Sopronju s 160 hišami in 480 postranskimi poslopji pogorel. Rečili so samo cerkev in jolo. Človeških žrtev ni.

Kmet in gospa na plesu.

Na kmetski ples je prišla bogata gospa v lepi in dolgi obleki. Med plesom ji je stopil po nesreči kmetski plesalec na vlečko. Gospa se srdito zadere: "Vol, ali nimate oči?" — Kmet ji mirno odgovori: "Oprostite, nisem vedel, da ima krava tako dolg rep!"

Poljska v škripcih.

Ves svet, posebno pa Evropa, stoji danes pred boljševiškim vprašanjem kot pred neko sfiguro, ki je nihče ne pozna in ne razume. Problem boljševizma je vsakemu nejasen, in čim več se o njem piše, tem manj se pravzaprav o njem ve. Strah pred boljševiki je strah pred nekaj nepoznanima; čim bolj se trudiš, da bi si ta problem jasno predložil, tem bolj je zavedaš, da se ti to sedaj ne more posrečiti. Ta nervoznost in strah pred boljševizmom vlada po vsej Evropi, seveda v vsaki državi drugače.

Ko so boljševiki predložili mir poljski republiki, se je seveda vsa Evropa za to vprašanje veliko bolj živo zanimala, kot bi pravzaprav mir med dvema evropskima državama to zaslužil. Vsi to tako čutili, da bodo pogajanja med Poljsko in sovjetsko Rusijo prvi poizkus, kako naj se uredijo razmere med meščanskim in komunističnim družabnim redom. Seveda je čisto naravno, da je tudi Poljska sprejela boljševiško mirovno ponudbo z velikim zanimanjem, kajti vse poljsko javno mnenje stoji pod vplivom vzhodne poljske fronte ni z nepotrpežljivostjo čaka, kako se bodo mogli z boljševiki pobotati. Boljševiška mirovna ponudba je jako okupirala vso poljsko javnost in vsaka stranka, kot tudi vse časopise, debatirajo. Lakšno stališče naj zavzamejo napram boljševikom. Vsi čutijo, da se tukaj ne bo reševalo samo vprašanje mira med dvema meščanskima državama, ampak, da se bo tukaj pokazalo, li je mir med dvema družabnima redoma sploh mogoč. Če te tedne so poljske stranke in poljski časopisi razpravljali o možnosti mira z boljševiki in skušali kolikor mogoče jasno formulirati svoje stališče in svoje zahteve napram boljševizmu.

Tudi vlada je dolgo premišljevala, predno je prišla do konkretnih predlogov, ki jih je predložila komisiji poljskega parlamenta za zunanjo politiko. Ta seja je bila sklicana na 25. februarja in ni bilo mogoče v zadnjih mesecih v poljskem javnem življenju bolj važnega dogodka, kot debata v tej seji. Seja komisije pa ni bila javna, debatiralo se je pri zadnjih vratih, navzoča pa je bila vsa vlada in vrhovni vojaške administracije. Za javnost so sporočili samo oficijelni komuniké, ki pa je v jako diplomatskih besedah povedal samo nekaj rezultatov te seje.

Vendar pa je ta komuniké vsaj približno orisal nazore in predloge, ki jih imata poljska vlada in poljski parlament napram boljševiški mirovni ponudbi. Ti nazori bi se dali na kratko povedati takole: 1. Poljska vlada in parlament vzameta na znanje mirovno pogodbo moskovske boljševiške vlade in s tem oficijelno priznata Leninovo družstvo. 2. Poljska je v principu pripravljena, da se pogaja in sklene mir. 3. Poljska izjavlja napram boljševikom, da se ni nikdar vojskovala proti boljševikom z ofenzivnim namenom, ampak, da je hotela brautiti samo interese svoje države in svojega ljudstva.

Po tej pricipijelni izjavi je komisija namignila, pod kakimi pogoji bi se dalo pogajati o miru. Ti pogoji bi bili v splošnem sledeči: 1. Poljska država mora dobiti na vzhodu take meje, da bo zavarovana pred vsakim presenečenjem od vzhoda; 2. tam, kjer bi mogel nastati spod, ali naj krajji pripadejo eni ali drugi državi, bi se moral izvršiti plebiscit; 3. kolikor poljska vojska še ni okupirala vseh poljskih krajev, ji morajo boljševiki a priori priznati tiste državne meje, ki jo je imela poljska država leta 1772; 4. poljska država je istotako neposredno zainteresirana na vseh mirovnih pogajanjih, ki jih bodo imeli boljševiki z njenimi sosedi, kot n. pr. z Litvo, Estonijo, Finsko itd.; 5. če bi se sklenil mir z boljševiško vlado, bi moral biti ratificiran po predstaništvu celega ruskega naroda.

Taj komisiji se to še ni zdelo zadosti, ampak je v svojem komunikéju še pristavila, da je pripravljena pogajati se na tej podlagi šele potem, ko se bo sporazumela z entento in drugimi boljševiški sosedi. Šele ko bo dosežen ta sporazum, bo poljska vlada definitivno odgovorila sovjetski vladi. Ta komuniké kaže, kako previdno in oprežno se je poljska vlada lotila tega vprašanja in kako daleč smo še od mira med Poljsko in boljševiki.

Razumljivo je, da ta diplomatsko-lakonični komuniké ni zadovoljil poljske javnosti in tudi ne poljskega časopisja. Javnost je čakala na bolj konkretne predloge, časopise na bolj natančno formulirane motive. Skoraj vsi časopisi so obžalovali, da je vlada ozromna komisija povedala poljskemu ljudstvu v tej tako važni zadevi tako malo, opozicija in socialisti so seveda takoj zakričali: Doli z diplomatskimi tajnostmi!

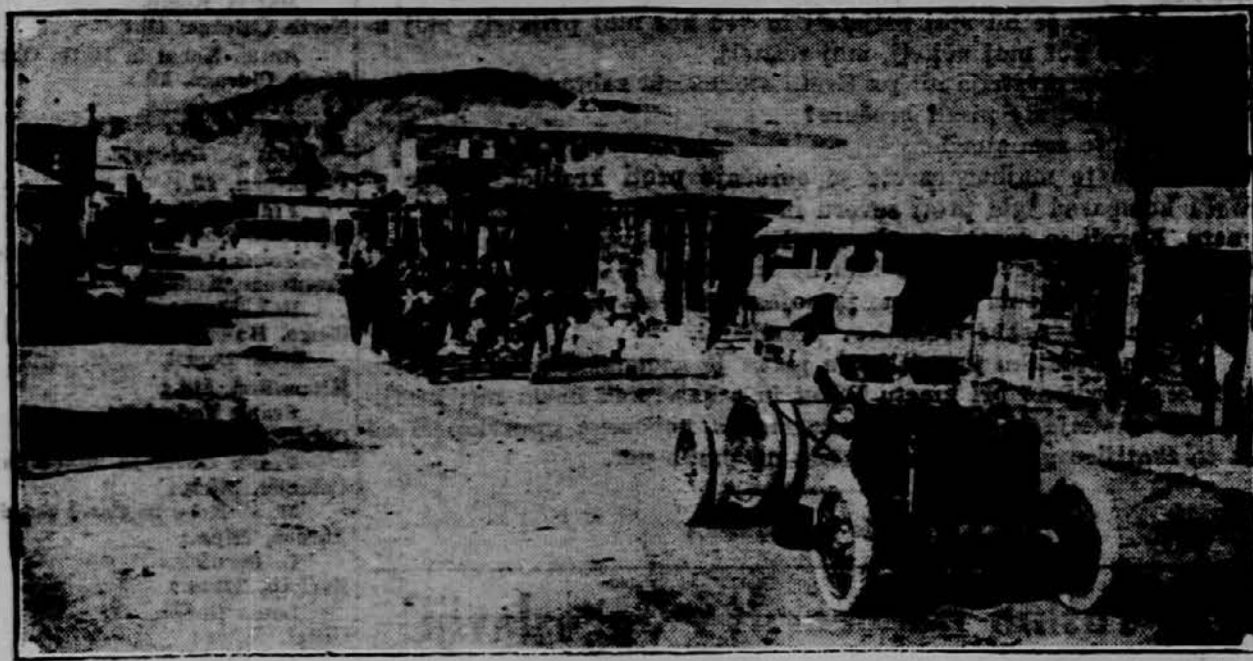
Tem bolj živahno je bilo torej življenje za kulisami in slišali so se najbolj različni predlogi, kaj naj se vse zahteva od boljševikov. Kar se tiče meje, so se vsi strinjali z vladnim nazorom, seveda jih ni manjkalo, ki so zahtevali še več. Drugače so pa zahtevali še skoraj vsi, naj se jasno in določno formulira tudi zahteva, da se morajo boljševiki brezpogojno obvezati, da se ne bodo vtikali v notranje razmere poljske republike. Druga, ravnotako močna struja zahteva še poleg tega, naj boljševiki plačajo vso škodo, ki so naredili ruske armade začasno vojno poljskemu ljudstvu. Kako velika je ta škoda, sedaj še nihče ne ve. V poučenih krogih trdijo, da mora znašati okoli 3 in pol milijarde poljskih mark v zlatu, kar bi bilo po našem okoli 5 milijard jugoslovanskih kron v zlatu.

Ker pravi komuniké, da se mora Poljska sporazumeti najprvo z entento in drugimi boljševiški sosedi, se je poljska javnost začela takoj brigati, kdo bo sodeloval pri tem sporazumu. Vlada še ni povedala ničesar konkretnega, splošno se pa sodi, da bo poslala v ta namen v Pariz in London svojega ministra za zunanje zadeve Patka in predsednika parlamentarne komisije za zunanje zadeve Grabskega. Zdi se pa, da je velik del poljske javnosti proti temu, da li sodeloval pri tej misiji Grabski.

Kot že rečeno, se opaža v vprašanju mira z boljševiki na Poljskem ve lika nervoznosti, čemur se pa tudi ne smemo čuditi. Poljska je država, ki je nastala iz teritorijev, kjer je dolga leta divjala vojska. Poljska obsega kraje, ki so še danes popolnoma razrušeni in nima v svojem območju niti ene petina take zemlje, kjer bi se še danes ne poznali ostanke šrapnelov. Ustvarjati novo državo na takih razvalinah in pripeljati gospodarsko življenje v normalen tir, pa ni lahko, saj se to še ni posrečilo niti takim državam, ki so trpele od vojske velikokrat manj, kot Poljska. Kdor nepristransko presoja dosedanjše delo poljske države, ji mora priznati, da je dosedaj dobro in častno vršila svoje naloge in upravičila svojo eksistenco. Da pa ni mogla narediti toliko, kolikor bi mogoče naredile druge mlade države, je pa tudi jasno, kajti takih težav, kit jih imo ona, ni imela in jih nima nobena druga novo država. Če torej poljska država ni tako dobro urejena, kot druge nove države, ni kriva vlada, ampak splošen položaj poljskega naroda; krivda pa zadene tiste, ki so tekom dolgih let rušili in uničevali blagostanje poljskega ljudstva. Resnici na ljubo je torej treba povedati, da so gospodarske razmere na Poljskem zelo težke, čeprav jih niso krivi Poljaki sami, vendar pa sili ravno ta težki gospodarski položaj Poljske, naj kolikor mogoče hitro uredi razmere napram boljševikom. To je glavni povod, zakaj se ni odklonila boljševiška mirovna ponudba.

Prihodnji meseci bodo pokazali, ali bo sploh mogoče kakim meščanski vladni skleniti mir s sovjetsko vlado. Zdi se, da je mir mogoč, vendar pa je ravnotako mogoče, da bo ta mir ostal samo na papirju, kajti boljševiki lahko podpisajo stokrat, da se ne bodo vtikali

AMERIŠKE MORNARIŠKE ČETE NA HAITI.

v notranje razmere tujih držav, držati pa ne bodo mogli svoje besede. Bistvena poteza boljševizma je svetovna revolucija, bistvo boljševizma je njegov notranji nagon, da uniči vse na svetu, kar je sezidano na kapitalističnem egoizmu. Če se s podpisom na mirovni pogodbi boljševizem odpove temu notranjemu nagonu, bo moral utlačiti tudi pri sebi doma komunistične socialne reforme in se tako počasi preleviti v sistem dosedanjega socialnega in socialističnega gibanja. Temu razvoju se pa ravno Lenin in Trocki upirata na živem in mrtve in sta ponovno izjavila, da raje pogineta s svojimi idejami, kot da bi pripeljala boljševiško gibanje v tako strujo.

Anglija in internacionala.

Naloga, da sestavi novo delavsko internacionalo, je bila poverjena v Bernu permanentni komisiji, ki so jo soglasno odobraval vse zastopane stranke. Komisija je pričela svoje delo z iskreno željo, da služi interesom mednarodnega delavskega gibanja ter se je potrudila, da lojalno izpolni prevzete dolžnosti. Sprejeli smo načelo, da mora biti nova socialistična delavska internacionala delo splošnega kongresa, na katerem ne sme biti nobena proletarska organizacija — socialistična, strokovna ali združena — ki se ujema z našim splošnim naziranjem, izključena, pa če bi se tudi sama hotela izključiti.

Toda napore permanentne komisije prav resno ovirajo različne sekcije organiziranega gibanja v različnih deželah, ki pravijo, da imajo isti namen, toda na podlagi popolnoma nasprotnega načela. Nova reorganizacijska središča, ki so se ustanovila ne glede na to, da so dala mandat permanentni komisiji, ne opirajo svojega dela na načelo fundamentalne solidarnosti delavskega razreda, marveč na že vnaprej obstoječo identiteto naziranja in akcije, ki morajo že obstajati pri sodelujočih skupinah. To je prej načelo izključitve kakor združevanja. Pri njem prihajajo v poštev razlike v teoriji kakor tudi v taktiki, podčrtava in razglasa razlike ter uganja separatizem do sklicanja konferenc, od katerih se sekcije delavskega gibanja v različnih deželah ostenitavno izključijo.

Če bi se to načelo izvelo do svojega logičnega konca, potem bi imel toliko delavskih internacional, kolikor separatnih in različnih tedene ter nasprotujočih si taktičnih naziranj v vsakem nacionalnem gibanju. Če bi hoteli popolno identiteto naziranja in akcije za vse stranke, neglede na nacionalne tradicije in na značaj njih gospodarskih in političnih ustanov, staviti kot predpogoj za vzpostavitev mednarodnosti, potem bi ne potrebovali še drugo in tretjo, marveč tudi četrto in celo peto internacionalo.

Tako sklepanje bi dovedlo do popolnega zanikanja misli o mednarodnem združenju. Ustvaritev ene internacionalne pa bi predočevala svetu obstoj ene edine proletarske razredne volje, ki bi ker dovoljuje glede metod najširši delokrog, edino mogla zagotoviti končni triumf naše stvari. Nasprotno pa bi ustanovitev več internacional postavila delavsko gibanje v zasmeh in ga obsodila k nezmožnosti.

Britska delavska stranka je že sedaj pripravljena, da dela s socialističnimi strankami drugih dežel za ustanovitev internacionalne na podlagi svobode glede taktike, medsebojne strpnosti in svobode misli; menimo, da bi s tem omogočena, zamena za izkušnje iz znanja pripomogla k dobro pre-

je, shujskajo skupina proti skupini in voditelja proti voditeljem. Če bi utegnili to naziranje, plemenstnosti in nespoznanja razmerja moči v drugih nacionalnih gibanjih, res določevati značaj internacionalne, potem se bo zdelo vse ntko eni nacionalni stranki potrebno, da se premisli, ali naj se ne loči od tega vira slabosti ali pa od (lastne) moči.

Nobena stranka ni ne obžalovala bolj globoko to, kakor britska delavska stranka, ki je, zvesta svojim obvezam, ki jih je sklenila z drugimi strankami v Bernu, Amsterdamu in Lucernu, pripravljena k vsemu napram, da zopet zbudi internacionalno organizacijo delavskega razreda na trajni podlagi v novem duhu iz agonije, ki jo je povzročila vojna.

Za smeh in kratek čas

Ugodnosti zavarovanja.

Zavarovalni potnik je nagovarjal obrtnika, naj se zavaruje zoper nezgode: "Zavarovalnina je neznatna v primeri z ugodnostmi. Ako si zlotite roko, dobite tri tisoč kron; za nogo pet tisoč kron. Ako pa se ubijete, vam sploh ni treba več delati, ker postanete bogat maž!"

Dobrosrčen deček.

Tet: "Boris, povej, zakaj si bil tepen?" Boris pa ni bil pripravljen priznati svojih grehov, zato reče: "Naj bo za duše v vica!"

Kaj čebļaj gost.

Mlade goske: "Me smo mlade, me smo fletne!" — Stare gosi: "Me smo bile tudi!" — Gosak: "Pa že davno, pa že davno!"

Zakaj ni moža domov?

Žena možu: "Kako moreš toliko časa v noč presedati v gostilni?" Mož: "Saj ravno zato, ker se te pogosto spominjam, ne grem rad domov!"

Moder turški sodnik.

Turški ribiči so odšli na lov. Ko so se vrnili zopet domov, je opazil eden izmed njih, da mu je bila za njegove odstopnosti ukradena vrv. Odsel je takoj h kadiji, t. j. turškemu sodniku, ki je poklical vse ribiče in jih zaslial. Toda nihče ni hotel priznati krivde. Kadija je nato poizkusil drugače. Dal je vsakemu ribču po eno vejico šipka, da je ponese domov. "Vse te vejice so enako dolge", je dejal kadija ribičem, "tistemu, ki je kriv, bo vejica čez noč zrastle". Drugi dan so ribiči zopet zbrali pred kadijo in mu pokazali svoje vejice. Kadija pregleda vejice in se obrne takoj k najmlajšemu, rekoč: "Ti si kriv, ker si odrezal koček vejice, misleč v strahu da ti je res zrastle". Tako je vsled kadijeve močdrsti prišel okradeni ribič do svoje vrvi, tat pa do zaslužene kazni.

Slaba izbira.

Mož si je kupil na semnju neko reč, ki ženi ni dopadla, zato se je zadržal: "Ti si vselej izbereš, kar je najslabše!" Mož ji je mirno odgovoril: "Imaš prav, a začel sem pri tebi!"

Vabljava hiša.

Orožnik: "Gospod svetnik, prosim Vas, ali je to nova jetniščina?" — Svetnik: "Da, prav lepa stavba je, celo moja hiša ni tako lepa." — Orožnik: "Saj res, prelepa je za te lumpe in vlačugarje. Tam bi morali biti pravzaprav Vi, gospod svetnik."

Gospodarski položaj sovjetske Rusije.

Znameniti ruski narodni ekonom Aleksinskij prinaša v listu "Novaja Ruskaja Žizn" članek, v katerem slika gospodarski položaj sovjetske Rusije od početku leta 1920. V svojem članku se naslanja na date iz stenografskih zapisnikov o poročilih predsednika vrhovnega sovjeta narodnega gospodarstva A. Rikova, predsednika centralnega sovjeta profesionalne zveze M. Tomskega, predsednika moskovskega sovjeta Kamjenova in končno tudi na date iz poročil Trockega in Lenina. Ker se ravno v današnjih dneh dela za komunistično veliko propagando, objubljaajo vernim dušam, ki se vicaajo v srbreh za jutrišnji krubek, deveta boljševiška nebesa, pogledjmo malo, kakšna so pravzaprav ta boljševiška nebesa od blizu. Vodniki po teh nebesih naj nam bodo boljševiški svetniki sami, navedeni v Aleksinskem članku.

V seji predstaviteljev sovjeta narodnega gospodarstva, dne 25. januarja t. l., ki so se je udeležili tudi sovjetski poverjeniki in člani moskovskega sovjeta vojaških in delavskih deputatov, je poročil Rikov, da je dosegla za časa imperijalistične in meščanske vojne gospodarska onemoglost Rusije ogromne dimenzije. Zlasti je pahnula Rusijo v gospodarsko onemoglost meščanska vojna vsled oplenuite narodnega gospodarstva in rassipanja materialnih in živih sil. Kriza, ki je nastala, se more opredeliti v treh smereh: prometna kriza, kriza kurjave in kriza žive delavne sile.

Procent neuporabnih lokomotiv pred vojno ni nikdar presegal petnajst odstotkov. Danes znaša ta odstotek šestdeset. Pred vojno se je 8 odstotkov pokvarjenih lokomotiv brzo popravilo, po septembrski revoluciji se je odstotek popravljenih lokomotiv tako zmanjšal, da znaša danes komaj eden. V gotovih številkah pomeni to nasproti preteklemu meščecu odpadek dvatisoč lokomotiv v tekočem mesecu. V kratkem času bi morali radi tega vsak železniški promet izostati, ako se razmerje ne izpremeni. Za delavca in kmetja pa pomeni pešanje prometa nemožnost izkoristiti razne žitne zaloge, pomanjkanje kurjave in surovin. Rikov navaja v svojem poročilu samo dva primera, ki pa kažeta krizo v bengalskih luči: da bi se moglo transportirati iz uralskih rudokopov 10 milijonov pudov kovin z enim vlakom na mesec v centralno Rusijo, bi bilo treba deset let ob sedanjih prometnih razmerah. Rusija je dobivala bombaž za svoje tvornice iz Turkestana. V tekstilni industriji je Rusija v mirnem času mogla konkurirati z Nemčijo. Bila je torej poleg Nemčije takoj na prvem mestu za Anglijo. Sedaj pa ima sovjetska Rusija samo dva vlaka mesečno, ki dovažata bombaž iz Turkestana, tako da bi trajalo deset let predno se uvozi osem milijonov pudov bombaža, ki ga morejo podelati ruske tvornice. Napočno pa bi bilo misliti, da izvira ta primanjkljaj samo iz prometne krize. Rusija je producirala tudi sama mnogo lanu; tekom boljševiškega režima pa je padla ta produkcija na 30 odstotkov, ker kmetje lanu iz prehranjevalnih ozirov ne sejejo več. Često se je trdilo, da je povod gospodarskem propadanju Rusije blokada. Rikov pa to naziranje pobija trdeč, da bi dvignenje blokade krize surovin ne odstranila, marveč jo še le povečala, ker so surovine edini produkt, s katerim je Rusija zalagala Evropo.

Glede kurjave poroča Rikov, da je Moskva imela leta 1919. samo še za bolnišnice in lazarete — za silo seveda! Sovjet narodnih komisarjev je bil zapovedal pripraviti dvanaest do štirinajst milijonov kubičnih sežnjev dr. Pripravilo pa se je bilo samo šest, od katerih je železnica mogla dovoziti pa samo dva in pol milijona kubičnih sežnjev. Premogovniki moskovskega rayona, ki so bili boljševikom vedno na razpolago, niso dali niti 30 odstotov premoga nasproti prejšnjim letom.

Neizmerno težko je stališče delavstva v prehranbenem pogledu. Ko se zahteva v tvornicah povišanje produkcije, zahtevajo delavci: dajte nam kruha, prej, potem bomo šele delali. Seveda je tudi tukaj vzrok pomanjkanja v prvi vrsti prometna kriza. Delavci zahtevajo vzpostavitev svobodne trgovine, ki je pa vlada ne more dovoliti, ker bi to pomenilo popoln bankerot.

Boljševiški režim je do konca leta 1919 nacionaliziral okoli 4000 tvornic, kar znaša — kakor izjavlja Rikov — vso sedanjo rusko industrijo, ker je ostala privatna industrija uničena. Po neki predvojni statistiki je štela ruska industrija kakih 10.000 tvornic. Od onih 4000 nacionaliziranih tvornic pa jih danes četa le polovica. Število delavcev znaša okoli enega milijona, po Trockijevih navedbah pa samo osemsto petdeset tisoč. V enakem razmerju je padla tudi metalurški in druge industrije, kar pomenja, da živi sedanja sovjetska Rusija od ene tretjine onega, od česar je živila v miru. V tekstilni industriji dela samo 11 odstotkov tvornice oziroma sami 7 odstotkov vreten. Toda nazodovanje se vedno bolj širi. Dočim je Rusija izdelovala v prvem polletju lanskega leta še 100.000 do 200 tisoč pudov tkanine ta mesec, je je izdelovala v drugem polletju komaj 25 do 68 tisoč pudov mesečno.

Tretja kriza je kriza delavskih sil. Delavci se nekam izgubljajo, tako da se zatvorja dan na dan več tvornic. Dogodilo se je, da se večih cele mesece ni moglo dobiti kvalificiranih delavcev za neobhodno potrebno delo v puškarnah, ki so delale za rdečo armado. Poročilo konstatira, da delavec ne beži le iz mesta na kmetje, iz ene tvornice v drugo, ki mu nudi boljše življenjske pogoje, ampak se udaja "na našo nesrečo in sramoto" v velikem številu verženju.

Tako je v Rusiji. A kako bi bilo pri nas, ako bi zavladali boljševiki?

Raznoterosti

Zgodovina sladkorja.

Dandanašnji je sladkor jedno najpotrebnejših živil. Malokdo pa ve, da so sladkor rabili že Kitajci pred 2000 leti. V srednjem veku je prišel sladkor v rabo pri Portugalcih najprvo. Ljudstvo je govorilo, da izdelujejo sladkor indijski čarodejci. Šele Marco Polo je prepričal v letih 1271 do 1295 svet, da je to bajka in je razložil iz česa se izdeluje sladkor. Potem kved njihovi Arabiji in počasi po vsem svetu.

Golobja godba v svetiščih na Kitajskem.

O doslej še nepreiskani Kitajski krožijo marsikatera negotova poročila, polna tajnosti in prelesti obnem. Rusovski potnik Obrusjev pošlje nekaj slik v svoji knjigi "Kitajska in njeni ljudje", tako na primer o nenavadni golobji godbi v kitajskih svetiščih. Obrusjev piše: Ko smo se vračali v neko mesto, smo zaslišali nad seboj čudno godbo, prijetno in izredno, v resnici "godbo višjih sfer". Slišal sem že prej o podobnih koncertih v kitajskih božjih hramih, ali še nikdar jih nisem slišal na svoja ušesa. V mestu je uglušil godbo poulični šum in hrum. Godba je zvenela, ko je nad glavo letela jata svetih cerišev se izdeluje sladkor. Potem kved njihovi Arabiji in počasi po vsem svetu.

niha in mehka godba, polna bridkostnih melanholičnih zvokov. Ti zvoki nastajajo s tem, da cerkveni berači (bouz — cerkveni duhovnik in berač obnem) pritrldijo drobne bambusove lahke piščalke golobom med letalna peresa. V letu piščalke zvone. Kitajci majo to godbo jako radi. Posebno po pekinški okolici, kjer je največ svetišč, poltavajo celi zbori teh kri-lahih godbenikov.

ANŽE PITOVI ALI ZAVZETJE BASTILE.

opis Alexander Dumas, st.

56

(Nadaljevanje.)

Gilbert se ni dokončal teh besed, ko so se neka skrivna vratica neslišno odprla ter se pokazal baron Necker smehljaje na robu nekih zavrtih stopnicah, na kojih vrhu je bilo videti blesteti luč.

Potem ko je madama de Stael pozdravila doktorja Gilberta ter poljubila svojega očeta na čelo, je odšla po poti, po kateri je prišla. Necker je šel proti Gilbertu, mu podal roko ter rekel:

— Tukaj sem, gospod Gilbert. Kaj hočete od mene? Jaz vas čujem.

Oba sta sedla na stole. — Gospod baron, — je rekel Gilbert, — čuli ste skrivnost, ki vam razkriva vse moje ideje. Jaz sem oni, ki je postal pred štirimi leti kralju spomenice glede splošnega položaja v Evropi. Jaz sem oni, ki mu je pošiljal od onega časa naprej iz Združenih držav različne spomenice glede vseh vprašanih notranjega dogovora ter uprave, o katerih se je razpravljalo takrat v Franciji.

— Spomenice, — je dostavil Necker, — o katerih je njegovo veličanstvo vedno govorilo s menoj o izrazih globokega občudovanja, a obenem velikega strahu.

— Da, — je rekel Gilbert, — ker so vsebovale resnice. Ker je bilo takrat strašno čuti resnico. Sedaj pa, ko je postala ta resnica dejstvo, jo je še bolj strašno videti, kaj ne?

— O tem ni dvoma, gospod moj, — je rekel Necker, — Ali vam je kraj izročil te spomenice? — je vprašal Gilbert.

— Ne vseh, temveč le dve: — eno glede finan. Neglede na par razlik dajete v njej izraza mojemu lastnemu mnenju in raditega sem se čutil zelo počaščenim.

— To ni še vse. Med spomenicami je bila ena, v kateri sem napovedal naprej vse materialne dogodke, ki so se završili.

— Prosim vas, katera, gospod moj? — je vprašal Gilbert.

— Med drugimi sta bili prav posebno dve: — prva, v kateri se govori, da bo kralj z ozirom na obveznosti, katere je sklenil prisiljen odpuščati vas.

— Kaj, vi ste napovedali vnaprej moje odslovljenje? — Tako je.

— To je prvi dogodek. Kateri pa je drugi? — Zavzetje Bastile.

— Torej ste napovedali vnaprej tudi zavzetje Bastile? — Gospod baron, Bastila je bila več kot pa ječa kraljstva; — bila je simbol tiranstva. Prostost je pričela s tem, da uniči simbol in revolucija bo storila ostalo.

— Ali ste pretetali te težo ravnokar izgovorjenih besed, gospod moj? — Na vsak način.

— Ali se ne bojite tako glasno dati izraza taki teoriji? — Bati se česa?

— Da bi se vam pripetila kaka nesreča. — Gospod Necker, — je rekel doktor ter se smehljaj, — če pride človek iz Bastile, potem se ne boji nobene stvari več.

— Vi prihajate iz Bastile? In zakaj ste bili v Bastili? — To bi rad vprašal vas.

— Zakaj pa mene? — Ker ste me vi spravili v Bastilo.

— Jaz se m vas dal spraviti v Bastilo? — Pred šestimi dnevi. Kot vidite, ni datum star ter se morate cele stvari dobro spominjati.

— To je nemogoče. — Ali poznate svoj podpis? — je vprašal Gilbert.

Pri tem je pokazal prejšnjemu ministru register jetnikov v Bastili ter tajno zaporno povelje, ki je bilo pridaeno registru.

— Da, seveda, to je zaporno povelje, — je rekel Necker. — Vi veste, da sem tako malo podpisoval kot je le bilo mogoče. Kljub temu pa se je nabralo tekom leta štiri tisoč podpisov. Sploh pa sem v trenutku svojega odpuščanja zapazil, da so mi dali podpisati par zapornih povelj, na katerih je bilo mesto za imena še prazno. Vaše ime, gospod moj, je moralo biti v moje veliko obžalovanje med njimi.

— S tem hočete reči, gospod moj, da ni v nobenem oziru pripisovati vam moje aretacije? — Ne, gotovo ne.

— Gospod baron, — je odvrnil Gilbert ter se smehljaj, — vi razumete mojo radovednost. — Jaz moram vedeti, komu se moram zahvaliti za svoje bivanje v Bastili. Bodite torej tako prijazni in povejte mi to.

— O, nič ni lažjega. Iz previdnosti nisem svojih pisem nikdar pustil v ministrstvu, temveč jih prinesel vsaki večer sem. Pisma od tega meseca so v predalu B. Poiščite v svežnju številko G.

Necker je odprl predal ter prebrskal velik sveženj, ki je vseboval pet do šeststo pisem.

— Jaz ohranjam le pisma, ki so po svoji naravi v stanu zavaruovati mojo odgovornost. Aretacija, katero odredim, je sovražnik, katerega si pridobim. Vred tega moram parirati udarec. Nekaj nasprotnega bi me delalo zelo začudenim. Vidite, G... G... da Gilbert. To vam prihaja iz hiše kraljice, moj dragi gospod.

— Ah, iz hiše kraljice? — Zahteva se zaporon povelje proti nekemu človeku, po imenu Gilbert, Nikake obrti. Črni lasje in črne oči. Oglejte si sami opis. Nahaja se na poti iz Havra v Pariz. To je vse. Ta Gilbert ste bili torej vi?

— To sem bil jaz. Ali mi morete zaupati to pismo? — Ne, vendar pa vam lahko povem, kdo je podpisal to pismo. Bila je grofica de Charny.

— Grofica de Charny? — je ponovil Gilbert. — Jaz je ne poznam ter ji nisem ničesar storil.

Pri tem pa je počasi dvignil glavo, kot da hoče iskati v svojih spominih.

— Pri tem je najti majhen pripis, ki ni podpisan, čeprav mi je pisava znana. Vidite.

Gilbert se je sklenil ter čital na robu pisma: — Brez odloga storiti, kar zahteva grofica de Charny.

— To je čudno, — je rekel Gilbert, — kraljica, to še razumem, kajti o njej in o Polignacu je bilo govora v moji spomenici, a ta grofica de Charny?...

— Vi je torej ne poznate? — To mora biti ime, katero so dostavili. Sploh pa se mi ni treba čuditi, če ne poznam odličnosti v Versailles. Petnajst let sem bil odsojen iz Francije. Le dvakrat sem se vrnil in drugič pred štirimi leti. Kdo je ta grofica de Charny, če smem vprašati?

— Prijateljica in zaupnica kraljice, oboževana žena grofa de Charny, lepotica in svetnica obenem, z eno besedo, pravo čudo.

— No, jaz tega čuda ne poznam.

— Če je temu tako, moj dragi doktor, potem ostanite pri tem, da ste postali igrača političnih intrig. Govorili ste o grofu Cagliostro? —

— Da, on je bil moj prijatelj in več kot moj prijatelj, moj učitelj in več kot moj učitelj, moj rešitelj.

— Dobro. Avstrija ali pa Sveta stolica sta zahtevala, da se vas vrže v ječo. Vi ste pisali brošure? — Da, to sem storil.

— Vse te majhne osvete se obračajo proti kraljici, kot se obračajo kompasna igla proti severu in kot se obračajo železo proti magnetu. Kovali so zarote proti vam. Dali so vas zasledovati od ljudi. Kraljica je dala grofici de Charny naročilo, naj odpiše pismo, da odstrani od sebe sum in s tem je pojasnjena cela skrivnost.

Gilbert je nekaj trenutkov premišljal.

V tem trenutku premišljanja pa se je spomnil škaltjice, katero je imel spravljeno pri kmetu Billot in s katero ni imela niti kraljica, niti Avstrija in tudi ne Sveta stolica nobenega opravka. Misel na to škaltjico ga je zopet spravila na pravo pot.

(Dalje pripovedaj.)

O ruskih izseljencih v Jugoslaviji

Izvanredno gostoljubnost Belgrada napram ruskim izseljencem, izdaja podporo itd., se je od gotove strani skušalo opravičiti s pojasnilom, da bi mi sprejeli ruske boljše stvari sedaj ravnokotako kot sedaj Denikinovec, ako bi bili oni primorani iskati pri nas zavetja. Od bliže pa izgleda stvar čisto drugače. Priviligije, ki jih imajo Denikinovi v Jugoslaviji, presejajo vse meje gostoljubnosti in očitno kažejo pristranost gotovih vodilnih krogov v Belgradu in obenem njihovo lahkonseltnost, kar se tiče ruskih zadev.

Približno pred enim letom je Denikin oficijelno izjavil, da ima njegova armada cilj vzpostaviti Rusijo v prejšnjem obsegu in da prepusti narodu samemu v odločitev, kako naj se ta Velika Rusija vlada. V resnici pa imajo oni n njegovi privrženci — skoraj brez izjeme sami prejšnji carski častniki in ruski pomeščiki, kateri ne morejo preboleti izgube svojih neizmernih bogastev, tisoče desetih zemlje — popolnoma drugačne namene.

Vpejali so v armado prejšnje "buržuazno" naslovljenje (vše prevozohotelstvo, vaše visokoblagorodje itd.), ki je bilo odpravljeno že pred boljškovi, za vlade Kerenskija. Zakaj zopet te ponižujoče pretiranosti? Denikinovi častniki očitno pojejo car-ko himno. Pred nekaj meseci sem videl v kabinetu Denikinovec vojnega atašeja v Belgradu na prvem mestu sliko carja Nikolaja. Denikinov konzul v Belgradu se poslužuje pečata "Rosij-koje Imperatorskoje konzulstvo v Belgradu".

Kje je ruski imperij, kje in kdo imperator? Kako more poslovtati konzulat imperija, ki ne eksistira? Malo čudno je vse to. Vidi se, da omenjeni krogi v Belgradu stoji pod vplivom prejšnjih ruskih vsesilnih mož in pozablja, na so ti možje izgubili moč in veljavo in da jih ruski narod ne prizna več. Da jim povračamo njih prejšnjo gostoljubnost in ljubezen do nas? Kaj so naredili dobrega nam? Padle ruske veličine ki nabirajo sedaj med nami dobrovolje za armado Denikina, se bile tedaj na krmilu ruske vlade, ko se je podpisal londonski pakt. Dobrovolje iz Dobruđe ne pozabijo nikdar, kako so jih tedaj "slavni" ruski generali, sedanji Denikinovi, pošiljali v boj na najopasnejša mesta, kjer so bili tepeni, razpršeni, uničeni. Jeli bilo potrebno, da se pri večmilijonski ruski vojski pošiljalo malo pešice jugoslovanskih dobrovoljev v boj? Naši ujetniki, ki so bili v Rusiji, kaj radi pripovedujejo, kako se jim je godilo v raznih "slavjanskih" taboriščih na jugu, medtem ko so Madžare in Nemce pošiljali v Sibirijo, kjer je vsega dovolj, ali pa v vasi, kjer so pomagali kmetom, dobivali dobro hrano, uživali prostost, in bili z vsem zadovoljni.

Prav malo razumevanja za nas in naše razmere so pokazali tedaj no jih sedaj čezmerno protežiramo. Nedolžnih, začete in podporre res potrebnih ruskih izseljencev pa pri nas ni, ker so ubežali iz Rusije ali častniki, ki imajo kaj na vesti in se bojijo obračuna z boljškovi, ali pa pomeščiki in trgovci, ki so ob pravem času naložili svoja bogastva v inozemskih bankah in napolnili pred begom svoje kovčge. Drugih pa ni in zakaj neki naj bi zapustili svoje do-

movino, ko vendar velikih bojev ni bilo, da bi bilo ogroženo njihovo življenje?

Denikin in drugi ne zaslužijo take pretirane gostoljubnosti. Sicer pa je treba računati s faktom. Jasno je, kdo da predstavlja sedaj Rusijo in da od privržencev carizma ne pričakujemo izboljšanja svojega položaja. Druge države so se takoj orientirale in se ravnajo po novi uri, edino mi se igramo nevarno igro.

V razvedrilo

Ni mu bilo mogoče.

Žid Jajteles je srečal Žida Pajkeleša ter mu bahasto povedal, da bo imel za večerjo pečene jerebice. Pajkeles: "Oh, to je tudi moja najljubša jed! Ali se smem povabiti?" Jajteles: "Le pridi, ako ti bo mogoče!" Točno ob osmih zvečer pride Pajkeles, toda večna vrača pri Jajtelešu vrata zaklenjena. Zastonj zvoni, trka in kličče. Odit mora brez večerje. Drugi dan užaljen nahruli Jajteleša: "Lep si mi prijatelj. Povabiš me k večerji, a vrata zakleneš!" Jajteles: "Saj sem ti vendar rekel, da pridi, ako ti bo mogoče."

Tiskovna pomoč v sv. pismu. Gospod reče apostolom: "Idite po vsem svetu in učite vse narobe!"

IČEM

Slovenko ali Hrvatice za kuhati v gozdu desetim fantom, bodisi z možem ali kaka vdova, čeprav ima enega ali dva otroka, na to se ne gleda. Plača \$60 na mesec. Če katero veselji priti, ali mož z ženo, naj se pošljejo natančna pojasnila na: Louis Prebevssek, R. D. 3, Coudensport, Pa. (20-22-5)

Rada bi izvedela za naslov svoje prijateljice HELENE KALČIČ, omožene SHEGO. Pred 3. meseci se je nahajala v Barber-tomu, Ohio, in sedaj mi je neznan, kje se nahaja. Zatorej prosim cenjene rojake, ako kateri ve za nje naslov, da mi ga javi, ali pa če sama bere ta oglas, naj se sama javi svoji prijateljici: Mrs. Josie Škufca (rojena Kovač), R. D. 1, Edenburg, Pa. (20-21-5)

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$3.00; za pol leta \$2.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovšin.

Denver, Colo.: Louis Andošek in Frank Škrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesch in A. Kočvar.

Salida, Colo.: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernelj.

Indianapolis, Ind.: Alois Radman.

Chicago, Ill.: Lambert Bolskar.

Aurora, Ill.: J. Verbič, 635 Aurora Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Bostić, Joseph Blisk in Joseph Bostić.

Joliet, Ill.: Frank Bimbich, Frank Laurich in John Zelstel.

Mascoutah, Ill.: Frank Augustin.

La Salle, Ill.: Matija Komp.

North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math. Ogrin.

South Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovič.

Franklin, Kansas: Frank Leskovic.

Frontenac, Kansas: Rok Firm.

Elgin, Kansas: Mike Pencil.

Kittling, Md.: Frank Vodopivec.

Chisholm, Minn.: Frank Govž in Jakob Petrich.

Calumet, Mich.: M. F. Kobe in Pavel Schalts.

Aurora, Minn.: L. Perušek.

Eveleth, Minn.: Louis Govže.

Gilbert, Minn.: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Povše.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

Ely, Minn.: Frank Govže, Joseph J. Peshel in Anton Poljanec.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Great Falls, Montana: Math. Urih.

Klein, Montana: Gregor Zobec.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Masle.

Barberton, Ohio: Frank Poje in Alb. Poljanec.

Collinwood, Ohio: Math. Staričnik.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, Charles Karlinger, in Jakob Resnik.

Lorain, Ohio: Louis Balant, J. Kumše in M. Ostaneč.

Niles, Ohio: Frank Kogovšek.

Youngstown, Ohio: Anton Kikelj.

Oregon City, Oregon: M. Justin.

Alleghany, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakšo.

Bessemer, Pa.: Louis Hribar.

Broughton, Pa.: Anton Ipavec.

Burdin, Pa.: John Demšar.

Conemaugh, Pa.: Iva: Pajk in Vid Rovanišek.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.

Dunlo, Pa.: Anton Oshaben.

Expert, Pa.: Louis Supančič.

Forest City, Pa.: Mat. Kamn.

Farrell, Pa.: Anton Valenčič.

Greensburg, Pa.: Frank Novak.

Imperial, Pa.: Valentine Peternel.

Johnstown, Pa.: Frank Garenja in John Polanc.

Luzerne, Pa.: Anton Osolinik.

Manor, Pa.: Frank Demšar.

Moon Run, Pa.: Frank Maček in Frank Podmilšek.

Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jakše, Mat. Klarich in I. Magister.

Ralphton, Pa.: Martin Koroscheta.

Reading, Pa.: J. Pezdirc.

Stoilton, Pa.: Anton Hren.

Turtle Creek, Pa.: Frank Schifrer.

West Newton, Pa.: Joseph Jovan.

White Valley, Pa.: Jurij Previč.

Willock, Pa.: J. Peternell.

Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Cohetons, W. Va.: Frank Kocian.

Thomas, W. Va.: A. Korenčan.

Milwaukee, Wis.: Adolf Mantel in Josip Tratnik.

Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin.

West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: Louis Taucher in A. Justin.

Zvedel bi rad za naslov FRANCA JUG, podomače Doberšek, doma iz Križece vasi, Studence pri Poljčanah, Štajersko. Pred vojno se je nahajal v Belgium. Wis. Ako kateri cenjenih čitateljev zna za njegov naslov, prosim, da mi ga nemudoma pošlje, za kar mu bom prav hvaležen; v slučaju pa, da on sam čita te vrstice, šelim, da se mi takoj oglasi, kajti sporočiti mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. — August Col-lander, 70 — 9th Avenue, New York, N. Y. (20-22-5)

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

ARGENTINA 5. Junija
SUSQUEHANNA 12. Junija
PRES. WILSON 8. Julija

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji

Razkolne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department
4 West Street New York

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LORRAINE maja

KDAJ ODPLUJEJO V MESECU MAJU PARNIKI FRANCE, SAVOIE, ROCHAMBEAU IN LORRAINE. BO NAZNAJNESNO KASNEJE.

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma. Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremi, kamor so namenjeni. Parniki Francoske črte so transportirali tekmo vojne na t. i. z. čez čehoslovanskih vojakov brez vse naprila.

Za šifkarto in cene vprašajte v DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja 22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street
New York, N. Y.

Z naročilom pošljite \$3. v naprej.

Doctor KOLER

Edini slovenski govoreči zdravnik, specialist moških bolezni.

638 PENN AVE
Pittsburgh, Pa.

Jaz ozdravim zastupljenje krvi, boleznimurhja, kilo, trganje, bolečine, otekline, srbečice in druge bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi.

ni, izpuščaje, ogrce. Moške ali ženske bolezni ali slabo kri se lahko ozdravi brez operacije v najkrajšem času in po najnižji ceni. Uradne ure: ob delavnikih od 9. dop. do 4. pop. Ob nedeljah in praznikih: od 9. dop. do 1. pop.

Dr. JIN FUEY MOY
308 Grant Street PITTSBURGH, PA.

LI STE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Že več kot trideset let sem ozdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, ledene in revmatizem ter vsakovratne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je pozno. Cene so tako, da jih lahko vsakdo zmora. Pralškava brezplačna.

Prof. Dr. H. G. BAER
SPECIALIST
311 SMITHFIELD STREET PITTSBURGH, PA.

Kako je Avstrija intrigirala

Pod tem naslovom je izšla slavna knjiga našega rojaka

Dr. Josipa Goričar-ja in Lymen B. Stowe

PROF. HART na Harvard univerzi pravi: — To je ena najbolj značilnih knjig tega časa.

Ko je odšel predsednik Wilson prvič v Pariz je načelnik inteligenčnega departementa armade združenih držav zbral nekaj dokumentov, ki so se mu zdeli potrebni, da jih predsednik prečita, predno se sestane konferenca. Med temi dokumenti je bil rokopis te knjige.

Hon. Maurice Francis Egan, bivši ameriški poslanik na Danskem, je podal v "New York Times" svojo oceno o tej knjigi in pravi: — Ta knjiga jasno pokaže vse intrige, zarote in diplomatske tajne procese, ki so vsilili absolutno nepripravljeni Evropi vojno.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street New York City
STANE \$3.00

Veliko zmanjšanje cen

Grozdju! Grozdju! Grozdju!

Suho, importirano iz starega kraja. Najboljša vrsta 100 funtov \$24.00 druga vrsta 100 funtov \$21.00

MOŠT, svežega grozdja 51 gal \$62.50. MOŠT, svežega grozdja 26 gal \$40.

Zdravilno vino Ferro China 12 steklenic \$18.00.

Naravnost, dakler je čas, ker se vse cene veljavne le za kratek čas. Posredna cena na debelo. Denar se pošlje v priporočencem pismu ali po Money Order.

S. KUCICH

Dalmatian Cal. Grapes Co.
66 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY